

En palearktiskt trädgårdsångare *Sylvia borin* (i mitten) flankeras av de lokala arterna *Yellow-fronted Tinkerbird* (t.v.) och *Grey-winged Robin Chat* (t.h).

APLORI

– nytt afrikanskt ornitologiskt forskningsinstitut

TEXT & FOTO: JONAS WALDENSTRÖM

NATURVÅRDSPROBLEMATIK och flyttfågelforskning är två områden som per definition bör ha starkt internationella perspektiv. Exempelvis berörs vår svenska häckfågelfauna både av de förändringar som sker i häckningsområdena och de som sker i vinterkvarteren. I praktiken sker dock merparten av all forskning i den rika delen av världen, varför t.ex. den ornitologiska fältforskningen i stora delar av Afrika länge gått på sparlåga. Glädjande nog verkar denna trend ha brutits, vilket bland annat publiceringen av monumentalverken "Handbook of the birds of Africa" och Bird Life Internationals "Important Bird Areas in Africa" visar. I Västafrika, där merparten av våra tropikflyttande fåglar övervintrar, har ett stort steg framåt skett i och med födelsen av ett ornitologiskt institut i Nigeria – *the A. P. Leventis Ornithological Research Institute* (APLORI).

Detta institut, knutet till universitet i Jos, har kommit till stånd genom generösa donationer av Mr. Leventis, en fågelintresserad företagare med stor verksamhet i bland annat Nigeria. Grundtanken är att vid APLORI skapa ett forskningsnav för ornitologi i Västafrika, där undervisningen av afrikanska ornitologer och naturvårdare ska gå hand i hand med internationella och inhemska fågel-forskningsprojekt. Det största hotet mot fåglarna i

Afrika, både vad gäller de inhemska arterna och våra flyttfåglar, är bristen på kunskap. Till viss del vet vi var våra flyttfåglar övervintrar, men vi vet inte hur de interagerar med de lokala arterna. Inte heller vet vi säkert hur de snabba och omfattande förändringarna i landskapet, som befolkningstillväxten medför, inverkar på utbredningen och överlevnaden hos olika fågelarter. Listan på frågetecken kan göras lång.

Institutet ligger vackert beläget nära den lilla byn Laminga utanför Jos i centrala Nigeria. Området i direkt anslutning till institutet består av en skogsrest av så kallad Guineasavann, omgiven av hårt nyttjad jordbruks- och betesmark. Att just detta område fortfarande hyser relativt mycket skog har dels kulturella förklaringar – området är en gammal begravningsplats – dels bevarandebiologiska förklaringar. I BirdLife Internationals kartering av Nigeria fick området status som IBA-område, bl.a. därför att de två endemiska fågelarterna Rock Firefinch *Lagonosticta sanguinodorsalis* och Jos Plateau Indigobird *Vidua maryae* förekommer där.

SOF har genom Ottenby fågelstation de senaste två åren bedrivit fältarbete vid APLORI för att bland annat studera europeiska flyttfåglar i vinter-

Vill du stödja SOF:s afrikaprojekt? Lämna ett bidrag till SOF:s fågel-skyddsfond postgiro 19 94 99-5, skriv "Afrika" på talongen.

kvarteren (se artikeln om fågel-malaria i VF nr. 6 2003). I vårt arbete har vi också blivit aktivt involverade i utvecklingen av institutet och i undervisningen av de studenter som går där. Detta samarbete är tänkt att i framtiden utvecklas på bred front mellan APLORI och SOF. Här finns en unik möjlighet för vår förening att hjälpa afrikansk ornitologi med sådant vi inom SOF har lång erfarenhet av, t.ex. föreningsbyggande, naturvårdsarbete och upplysning. Ett konkret projekt som vi hoppas förverkliga inom en snar framtid är att låta afrikanska studenter komma till Öland för att lära sig ornitologisk fältarbetsteknik och föreningsarbete.

I skrivande stund är årets kull av studenter vid APLORI i slutskedet av sin ettåriga Master of Sciences-utbildning och i full färd med egna fältarbeten i omgivningarna kring institutet. Dessa studenter, och deras efterföljare, kommer på några års sikt att inneha beslutsfattande positioner inom nigeriansk naturvård. Att ge dessa personer en gedigen skolning inom ornitologi och naturvård kan förhoppningsvis ge positiva effekter på bevarandet av en rik fågelfauna i Nigeria.

Har du bytt kikare på sistone?

Det råder stor brist på välfungerande kikare för studenterna vid APLORI. De som finns är gamla och av dålig kvalitet. Därför letar vi efter bra begagnade kikare att användas i undervisningen där nere.

Nyckeln till att bli bra på fåglar ligger i en bra kikare. Därför: har du någon fullt användbar men numera "överflödigt" kikare att skänka, så hör av dig till *Jonas Waldenström, Hessle gård, Munkarp, 243 91 Höör. Telefon 0413 – 55 14 70, e-post: jonas.waldenstrom@zoekol.lu.se*.